

PŘEDSTÍRÁNÍ ORGASMU

souborný článek

Kateřina Zíková¹
Petr Weiss^{1,2,3}

¹Katedra psychologie FF UK v Praze

²Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN v Praze

³Katedra psychologie FF UK v Bratislavě

Kontaktní adresa:

prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc.,
Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN
Ke Karlovu 11
120 00 Praha 2
e-mail: petr.weiss@vfn.cz

SOUHRN

Zíková K, Weiss P. Předstírání orgasmu

Práce se zabývá psychologickými aspekty předstírání orgasmu. Toto klamavé chování nejčastěji vzniká při výskytu orgastické dysfunkce jedince. Autoři uvádějí prevalenci tohoto fenoménu, způsoby předstírání orgasmu a jeho jednotlivé souvislosti, které vyplývají z dosavadních studií v této oblasti. Jedinec může být k předstírání motivován vnějšími, vnitřními či vztahovými faktory, a proto jsou v práci rozebrány jednotlivé důvody vedoucí k tomuto chování. Dále jsou zde shrnuty souvislosti předstírání orgasmu s citovou vazbou jedince v dospělosti, partnerskou komunikací a spokojeností.

Klíčová slova: motivy, předstírání orgasmu, párová komunikace, sexuální spokojenost.

SUMMARY

Zíková K, Weiss P. Pretending orgasm

Authors introduce the psychological aspects of pretending orgasm. In most cases this deceptive behaviour is caused by sexual dysfunction. The prevalence of this phenomenon is discussed as well as the methods of pretending and other findings based on previous studies in this area. An individual may be motivated to pretend by circumstantial, internal, and relational factors, thus the authors discuss various reasons leading to this behaviour. Furthermore, associations of pretending orgasm with adult attachment, communication between partners and sexual satisfaction are summarized.

Key words: reasons, pretending orgasm, partner communication, sexual satisfaction.

ÚVOD

Ačkoli je předstírání orgasmu u mužů i žen poměrně běžným fenoménem, který je dokonce často prezentován v populárních médiích (např. film *When Harry Met Sally*, *Parenthood*, *Show Jerryho Seinfelda*, články v ženských magazínech), ve vědecké sféře mu zatím bylo věnováno poměrně málo pozornosti. Pro jednotné porozumění jeho významu je nutné je definovat – jedinec předstírá orgasmus tehdy, když tvrdí, že ho dosáhl, nebo se tak chová, i když tomu tak ve skutečnosti nebylo.²⁵ Jde o klamání, které se týká výhradně partnerských sexuálních aktivit, a tak může působit na oba aktéry.

PREVALENCE PŘEDSTÍRÁNÍ ORGASMU

U mnoha lidí sice nedochází přímo k simulaci orgasmu, nicméně obecnou tendenci přehánět své sexuální vzrušení uvedlo ve výzkumu autork Muehlenhard a Shippee²⁵ až 69 % žen a 57 % mužů. Prevalence přímého předstírání orgasmu u ženské populace se ve studiích pohybuje v širokém rozmezí,¹⁷ přičemž výzkumy svědčí o tom, že 53–65 % žen předstíralo orgasmus alespoň jednou v životě.^{25,33} U mužů je výskyt tohoto fenoménu nižší – dle výzkumů orgasmus předstíralo 17–25 % mladých mužů.^{25,32} Jedná se tedy o častý fenomén, a má proto smysl jej zkoumat u obou pohlaví.

Ačkoli studie naznačují rozdíl ve frekvenci předstírání orgasmů mezi pohlavími, nepanuje mezi výsledky shoda. Darling a Davidson⁴ zjistili, že příležitostně orgasmus předstíralo 95 % žen, ale často jej předstíralo jen 4,5 % z nich. Ve výzkumu Goodmana et al.¹³ se naopak zjistilo, že zhruba třetina mužů i žen volila tuto strategii jen zřídka a předstírání jako zvyk bylo alespoň v oné studii mnohem častější u žen než u mužů (54 % oproti 17 %). V průzkumu sexuálního chování v ČR³² uvedlo více mužů a žen předstírání orgasmu pouze výjimečně než pravidelně – u žen to bylo 46 % (pravidelně jen 19 %), u mužů 18 % (pravidelně pouze 2 %).

Rozdílné výsledky studií mohou být například ovlivněny kulturními faktory, druhem sexuální aktivity, ale i odlišnou metodologií výzkumů či definicí předstíraného orgasmu. V anglickém jazyce navíc pro tento jev existuje více výrazů („faking“, „feigning“ a „pretending“), které mohou u respondentů vyvolávat odlišné vnímání tohoto klamavého chování.

FORMY PŘEDSTÍRÁNÍ ORGASMU

Autorky Muehlenhard a Shippee²⁵ se ve své studii zabývaly konkrétními způsoby chování při předstírání orgasmu. Většina respondentů uváděla sténání, rychlejší a silnější dýchání či verbální projevy, kterými partnerovi naznačí stupňující se vzrušení a blížící se orgasmus. Ač je hlasitější vokalizace typická pro obě pohlaví, u žen se vyskytovala častěji. Minimálně jedna složka ženských vokalizací není reflexivním důsledkem orgasmu, a tak mohou ženy zvuky vědomě ovládat, zvýšit tím vzrušení partnera a urychlit tak jeho vyvrcholení.² K předstírání orgasmu je však hojně využíváno i specifických pohybů – u mužů rychlejších a silnějších kopulačních pohybů a u obou pohlaví zatnutí svalů a následných projevů uvolnění či vyčerpání. Většina účastníků k přesvědčení partnera použila více technik současně. Více než čtvrtina mužů a pětina žen přiznala, že po ukončení aktu partnerovi o svém vyvrcholení lhala.

Brewer a Hendrie² zjistili, že vokalizace žen u sexuálních aktivit neodpovídá reálné míře jejich vzrušení – nejvíce k ní totiž dochází u soulože, poté u orálního sexu a nejméně u masturbace. Tomuto zjištění odpovídá i fakt, že přes 80 % žen, ale i mužů předstíralo orgasmus právě během soulože, kde mají k oklamání druhého nejlepší podmínky.^{25,29}

Vzhledem k tomu, že u většiny mužů je vyvrcholení doprovázeno ejakulací, je pro muže jeho předstírání poměrně obtížné. K orgasmu sice může dojít i bez výronu semene, ale to většina laiků neví. U muže se mohou při nedosažení vyvrcholení objevit pocity studu a obavy, že bude partnerkou odsouzen, a tak místo vysvětlování raději orgasmus s ejakulací předstírá. Předstírání je výrazně snadnější při použití kondomu, kterého se jedinec zbaví dřív, než si partnerka stihne povšimnout absence spermatu. Další možnost popsal urolog Abraham Morgentaler,²⁴ jehož pacient bez obav předstíral vyvrcholení, protože jeho partnerka při sexu produkovala tolik vaginální lubrikace, že byla lehce zaměnitelná se semennou tekutinou.

Pocitové vyvrcholení může být doprovázeno různorodými fyziologickými projevy jedince. Například Pastor²⁶

uvádí, že v heterosexuálních vztazích pro muže není snadné určit, zda partnerka prožila opravdový orgasmus, či nikoli. Z toho důvodu mnoho žen považuje předstírání sexuálního vzrušení či vyvrcholení za účinnou strategii. V průzkumu sexuálního chování obyvatelstva ČR³² byli respondenti v partnerských vztazích tázáni, zda podle nich jejich partner své vyvrcholení předstírá. Z těch, kteří odpověděli, se téměř 14 % domnívalo, že partner tuto strategii užívá, a 47 % si nebylo jistých. Goodman et al.¹³ v rámci svého výzkumu zjistili, že jedinci, kteří sami orgasmus předstírají, mají tendenci klamavé chování předpokládat i u partnera.

ŠIRŠÍ SOUVISLOSTI PŘEDSTÍRÁNÍ ORGASMU

Ve starších i navazujících studiích, které si kladly za cíl prozkoumat širší souvislosti tohoto fenoménu, byla téměř vždy zkoumána pouze ženská populace.^{8,16,17,33} Goodman et al.¹³ na americkém vzorku respondentů zjistili, že tuto strategii častěji volili Afroameričané než Evropané, a že tendence předstírat vyvrcholení klesala s věkem.

Wiederman³³ zmiňuje, že kromě vyššího věku a větší sexuální zkušenosti měly předstírající ženy spíše pozitivní postoj k sexu a považovaly se za dobré sexuální partnerky. Zatímco schopnost „přetvařovat se“ některým ženám na sebevědomí přidává, jiné ženy si naopak mohou připadat nedostatečně či provinile. Ačkoli si uvědomují, že jde o klamavou strategii, považují za důležitější uspokojit svého partnera.⁴

Současně platí, že míra rozkoše a četnost orgasmů se u žen mění s věkem a vývojem konkrétního partnerského vztahu. Předstírání orgasmu je často součástí sexuálního vývoje žen a odráží proces poznávání vlastního těla, sexuality, asertivity, výběru partnera, sexuální komunikace a sebevědomí. Stejně tak se může měnit i motivace jedinců k užívání této klamavé strategie. Ve studii Herbenicka et al.¹⁶ 16 % respondentek uvedlo, že vyvrcholení předstíralo pouze v minulosti, přičemž jako důvod k ukončení nejčastěji uváděly větší spokojenost se sexem, vyšší sebedůvěru a pocit, že je partner akceptuje a je s nimi šťastný, i když orgasmu nedosahují. Pokud však jedinec klame partnera při sexu pravidelně a nekomunikuje své potřeby, ochuzuje tak sám sebe o možnost dosahování opravdového vyvrcholení. Poradny často navštěvují ženy, u kterých se tato praktika ustálila jako zvyk a které nevědí, jak se dostat ze začarovaného kruhu a zároveň nekonfrontovat partnera s realitou.⁹

MOTIVY K PŘEDSTÍRÁNÍ ORGASMU

V posledním desetiletí bylo vytvořeno několik metod pro měření motivů k předstírání orgasmu, přičemž některé zkoumaly pouze soubory žen^{3,23} a jiné se zaměřovaly na obě pohlaví.^{13,25} Ačkoli jsou v každém dotazníku důvody předstírání orgasmu kategorizovány jinak, jejich významy se překrývají. V mnoha studiích z 20. století je patrné dělení důvodů na okolnostní (např. například

únava, nuda, opilost), vnitřní (např. snaha o zvýšení vlastního vzrušení, vyhnutí se pocitům trapnosti a nedostatečnosti) a vztahové (např. snaha neranit či potěšit partnera) (např.^{4,33}).

Goodman et al.¹³ pro kategorizaci těchto důvodů vytvořili specializovaný dotazník Pretending Orgasm Reasons Measure (PORM). V tomto inventáři jsou motivy rozděleny do šesti hlavních kategorií: dobrý pocit, kvůli partnerovi, nezájem o sex, manipulace/moc, nejistota, emoční komunikace/blížkost. Autoři upozorňují, že se některé důvody překrývají a nemusejí být vědomé.

Dobrý pocit

Cooper et al.³ ve své studii zjistili, že některé ženy předstíraly orgasmus pro vlastní potěšení, a v důsledku toho uváděly změnu úrovně vzrušení. Zvýšení sexuálního a emočního prožitku může mezi partnery posílit intimitu, zamezit konfliktům, ovlivnit celkovou spokojenost ve vztahu a přispět tak k jeho udržení. Stejná tendence byla potvrzena i ve dvou dalších studiích,^{3,30} přičemž Séguin et al. v rámci vývoje a validizace své metody Motives for Feigning Orgasm Scale (MFOS) zjistili, že strategii předstírání z důvodu navození většího vzrušení volilo nejen 64 % žen, ale i 70 % mužů.³⁰ Respondenti i respondentky uváděli, že si v takových chvílích připadají více přitažliví a milovaní a ze sexu mají lepší pocit. Intenzita a zájem o sexuální akt se zvyšují, jedinci se nechají pohltit okamžikem a sex se pro ně stává zdrojem zábavy.^{3,13,23,30,33}

Kvůli partnerovi

Předstírání kvůli partnerovi se jako motiv objevuje ve všech sledovaných studiích. Vzhledem k přirozenému zájmu člověka o pocity druhých je toto altruistické klamání poměrně častým jevem. Z validizační studie inventáře PORM vyšlo, že tendence předstírat pro partnera klesá s věkem a výrazně dominantnější je u žen.¹³ Ženy tuto strategii využívají pro udržení a posílení vztahu s partnerem.²³ Ani muži však při styku nesledují pouze vlastní uspokojení, ale starají se i o to, zda sex naplňuje očekávání partnerek.²⁴ Goodman et al.¹³ rozdělili příčiny tohoto chování do tří kategorií – ochrana partnera, jeho potěšení a zvýšení jeho vzrušení.

Partnerovo vyvrcholení je pro mnohé ukazatelem vlastních sexuálních schopností, a tak může mít opakované selhání v dosažení orgasmu dopad na sebehodnocení jedince. Předstírání orgasmu je současně ale i taktikou, jak nezranit partnerovo sebevědomí, a ochránit ho tak před pocity méněcennosti, trapnosti či viny.^{3,13} Tento motiv uvádělo přes 60 % žen, nicméně běžný je i u mužské populace.^{25,30} Absence vyvrcholení však může v člověku vyvolat i vztek, rozrušení, frustraci, dotčenost, či dokonce depresi. Předstíráním orgasmu se tak můžeme vyvarovat nejen negativním reakcím partnera, ale také ochránit sebe a svůj vztah.²⁵

Dalším velmi častým důvodem je snaha potěšit partnera, přičemž v rámci průzkumu sexuálního chování obyvatelstva v ČR³² jej uváděla zhruba polovina předstírajících mužů i žen (54 % žen a 46 % mužů). Ve společnosti se setkáváme i s názorem, že úkolem muže je poskytnout ženě

orgasmus. Za úspěch se tedy považuje partnerčino vyvrcholení a naopak jeho nedosažení je považováno za selhání. Není tedy překvapivé, že muži berou partnerčino vyvrcholení či jeho absenci jako důkaz svých sexuálních kompetencí. V případě absence orgasmu může předstírání sloužit k tomu, aby se jeden či oba partneři cítili lépe.^{4,8,33} Roberts, Kippax, Waldby a Crawford²⁷ ve své práci ilustrují, že se ženy dokonce více bojí dopadu absence orgasmu na jejich partnery než na ně samotné. Autoři uvedli, že 12 % žen předstírá vyvrcholení, aby partnerovi dokázaly, že dobře odvedl svou práci. V souladu s tím Cooper et al.³ uvedli, že některé ženy předstíráním partnerovi prokazují vděk a zároveň ho odměňují za snahu. Mezi další kladné pozitivní důsledky patří naplnění očekávání, zvýšení partnerova sebevědomí, pocitu úspěchu a štěstí.^{3,25} Ve validizační studii dotazníku MFOS podobné motivy uvedlo přes 90 % žen a přes 80 % mužů.³⁰

Předstírání orgasmu může vést jak ke zvýšení vlastního vzrušení, tak i k vyššímu nabuzení partnera.^{13,23,33} Jedinec svým falešným vyvrcholením partnera povzbuzuje a dopomáhá mu tak k dosažení orgasmu.

Nezájem o sex

Předstírání z důvodu nezájmu o sex je jedním z nejčastějších motivů, což je empiricky podloženo v nových i starších výzkumech u obou pohlaví.^{3,13,23,25,30} Ve výzkumu Muehlenharda et al.²⁵ uvedly tento důvod zhruba čtvrtina mužů a polovina žen. Goodman et al.¹³ dokonce na vzorku z USA zjistili rozdíly založené na etnicitě, kdy běloši předstírali kvůli ukončení sexu více než Američané hispánského původu.

Respondenti uvedli, že když sex trvá příliš dlouho a přestanou si ho užívat, je předstírání vyvrcholení jednou z možností, jak akt ukončit a zároveň neurazit druhého. Muži i ženy předstírají orgasmus ve chvílích, kdy je styk s partnerem neuspokojující až nepřijemný. Negativní pocity mohou nastat jak kvůli špatnému výběru partnera, tak kvůli samotné sexuální aktivitě, kdy jedinec nedisponuje dostatečnými dovednostmi k uspokojení druhého, nebo je zvolena nekomplementární sexuální technika. Typickou příčinou také bývá únava, potřeba spánku, nedostatečné sexuální naladění či špatné načasování. Většinou k těmto situacím dochází, když jedinec soulož neinicuje či ji vůbec nechce. Ve studii Muehlenharda a Shippee²⁵ uvedlo 42 % mužů a 57 % žen, že se ke klamavému chování uchýlili při sexuální aktivitě, kterou inicioval jejich partner. U české populace zjistili Weiss a Zvěřina,³² že tento motiv předstírání orgasmu („už jsem to chtěl/a mít za sebou“) hrál roli u 17 % předstírajících mužů a 30 % předstírajících žen.

Zilbergeld³⁴ ve své knize *The New Male Sexuality* poukazuje na přetrvávající nepsané pravidlo, že muži chtějí souložit vždy a ženy by se měly přizpůsobit jejich sexuální touze. Mýtus, dle kterého jsou muži schopni erekce a vyvrcholení kdykoli a v jakékoli situaci, na ně vytváří silný tlak a vede k sexuálním aktivitám i tehdy, když jsou unaveni nebo na styk nemají chuť. Není potom překvapivé, že když muži chtějí sex ukončit, vyvrcholit se jim nedaří nebo zkrátka nechťejí přiznat absenci orgasmu, volí raději strategii předstírání. U české populace³² tento motiv

předstírání orgasmu („věděl/a jsem, že to stejně nepůjde“) hrál roli u 25 % předstírajících mužů a 24 % předstírajících žen.

Většina mužů a žen sdílí poměrně rigidní představu o tom, že má při heterosexuálním styku ideálně po předešlé dojde nejprve k orgasmu ženy, následně k orgasmu muže a teprve poté může být sex ukončen. Někdy je dokonce vyvrcholení muže přímo podmíněno předešlým vyvrcholením ženy. Předstírání orgasmu u žen tedy nepřímou vede k rychlejšímu vyvrcholení partnera, a tak k dřívějšímu ukončení aktivity.

Zajímavé je, že předstírání z důvodu nezájmu respondenti neuváděli u orálního sexu. Možným vysvětlením je, že je orální dráždění v mnohých heterosexuálních vztazích vnímáno jako součást předešlého, a tudíž vyvrcholení není nutně vyžadováno. Mimo to jde o oblíbenou techniku žen, která navíc může trvat kratší dobu než samotná soulož, a tak většinou nedochází k frustraci a potřebě akt ukončit.³

Manipulace/moc

Motiv manipulace a moci byl zařazen do inventářů Reasons for Pretending Orgasm Inventory (RPOI) a POM.^{13,23} Při manipulaci je falešné vyvrcholení pro jedince prostředkem k získání jiných benefitů od partnera a stává se tak nevysloveným smluvním prostředkem. V druhém případě přináší lidem předstírání orgasmu uspokojivý pocit kontroly, nadřazenosti a moci nad druhým. Goodman et al.¹³ ve své práci přitom reflektovali významné rozdíly mezi pohlavími, ale i etniky. Signifikantně více z tohoto důvodu předstírali muži ve srovnání s ženami a Afroameričané a Hispánci ve srovnání s bělochy.

Ve stejné studii autoři zjistili souvislost mezi tímto motivem a obecnou tendencí ve vztazích klamat.¹³ McCoy et al.²³ ve své práci dokonce manipulaci/moc a cílené klamání zařadili do stejné kategorie. Dle nich předstírání orgasmu může mimo jiné sloužit ke skrývání nevěry, kdy jedinec chová cizí k jiné osobě nebo s ní má sexuální poměr a nechce, aby se o tom partner dozvěděl. Stejně tak se může stát, že jedinec přestane druhý přitahovat, nebo chce skrýt svou odlišnou sexuální orientaci či preferenci.

Pomocí manipulace lze také upravit sexuální aktivitu tak, aby byla jedinci příjemná. Předstírání orgasmu tedy může sloužit ke zpevnování žádoucího chování partnera. Ve výzkumu Séguin et al.³⁰ například předstírání vyvrcholení za účelem upevnění vhodné sexuální techniky uvedlo 60 % mužů a 51 % žen.

Nejistota

Pocity nejistoty jsou respondenty do jisté míry reflektovány téměř v každé metodě, která motivy k předstírání vyvrcholení měří,^{3,13,23,30} přičemž signifikantně více se objevují u mužů. Goodman et al.¹³ ve svém inventáři rozlišují dva hlavní důvody, které mohou být nejistotou sceny.

Prvním z nich je potřeba jakési „normality“. Společnost mylně považuje orgasmus za běžné vyústění všech sexuálních aktivit, přičemž tato představa je například u žen umocňována tlakem médií a blízkých osob, včetně partnera. Ženy se za anorgasmii typicky stydí, s partnerem

o ní a svých pocitech raději nekomunikují a podobné diskusi se cíleně vyhýbají.^{3,4,25,30} Ve výzkumech také některé ženy uváděly obavy o své sexuální zdraví, které mohou vyústit v úzkosti. Předstírání vyvrcholení tak v některých případech může sloužit k tomu, aby se jeden či oba partneři vyhnuli pocitům nedostatečnosti nebo abnormality.⁸ U české populace uvedlo tento motiv předstírání orgasmu („nechtěl/a jsem vypadat, že trpím poruchou“) 8 % předstírajících žen a 15 % předstírajících mužů.

Druhým důvodem je obava, že by sexuální dysfunkce mohla ohrozit partnerský vztah. Mnozí jedinci se domnívají, že je při absenci vyvrcholení druhý začne považovat za nedostatečné, frigidní, či dokonce impotentní, a tak o ně přestane mít zájem. Ženy mají obecně tendenci plnit domnělá očekávání partnera týkající se orgasmu, a tak v některých případech raději volí strategii jeho předstírání.³⁴ Kaighobadi et al.¹⁸ ve své studii tvrdí, že ženy pomocí předstírání orgasmu mohou manipulovat s oddaností svého partnera. V této studii je na problém nahlíženo z evolučního hlediska, kdy je pro ženu udržení partnera prioritou. Muže potřebuje nejen pro reprodukci, ale také pro výchovu svých potomků a zajištění rodiny.

Shackelford et al.³¹ ve své studii došli k závěru, že obavy a pochyby o sobě samém může mít i muž, který svou partnerku opakovaně nedokáže přivést k orgasmu. Žena v takovém případě může uspokojení hledat v paralelním vztahu nebo muže opustí.

Emocionální komunikace/blížkost

Z výzkumů vychází, že některé důvody k předstírání orgasmu souvisí se vztahovými motivy,⁵ které se většinou úzce vážou k typu citové vazby jedince v dospělosti. V určitém kontextu může být sex považován za projev emoční blízkosti, která bývá při dosahování orgasmu umocněna. Strategie předstírání se tedy jeví jako vhodný prostředek pro nasycení této potřeby. Goodman et al.¹³ ve své studii došli k závěru, že se tento motiv častěji vyskytuje u mužské populace a zároveň jeho četnost stoupá s věkem respondentů.

Pod emocionální komunikaci/blížkost můžeme zařadit předstírání orgasmu jako vyjádření lásky nebo ubezpečení, že je jedinec někým milován. Takto motivovaní lidé jsou si se svými partnery emočně blíže a cítí vzájemné porozumění. Orgasmus předstírají, aby si jich druhý více všiml, docenil je a oni se tak mohli ubezpečit o stavu vztahu. Někteří respondenti tuto strategii využívají k vyjádření svých citů k partnerovi a zároveň věří, že ten jim lásku opětuje.¹³

Jiné důvody

Někdy se setkáváme s představou, že v ideálním případě má dojít k „simultánnímu koitálnímu orgasmu“, kdy při souloži dosahují oba partneři vyvrcholení ve stejný okamžik. Ačkoli se tak ve většině případů neděje, právě toto očekávání je častým důvodem k předstírání. Když je patrné eskalující vzrušení a orgasmus partnera se blíží, žena se rozhodne své vyvrcholení předstírat tak, aby k němu došlo během jeho orgasmu nebo ještě před ním. Stejně tak může snaha o „správné“ pořadí motivovat k předstírání

muže. Ve studii Séguin et al.³⁰ podobný motiv k předstírání uvedlo zhruba 50–70 % mužů i žen.

Zdá se, že muži často uvádějí předstírání ve chvílích, kdy chtějí zamezit ejakulaci a nechtěnému otěhotnění partnerky nebo nejsou schopni vyvrcholit kvůli externím vlivům. Minimálně čtvrtina předstírajících mužů to například přiznala ve chvílích, kdy byli pod silným vlivem alkoholu či jiné psychoaktivní látky.^{25,30} Stejně tak pravděpodobnost předstírání zvyšuje situace, kdy jedinec v daný den už orgasmus zažil při jiném pohlavním styku či masturbaci.²⁵

PŘEDSTÍRÁNÍ ORGASMU, KOMUNIKACE A SEXUÁLNÍ SPOKOJENOST

V partnerské sexuální a vztahové spokojenosti přitom hraje důležitou roli sexuální komunikace.²² Existují empirické důkazy, že jedinci, kterým sdílení intimních informací nečiní problém, bývají sexuálně spokojenější.²⁸ Vzhledem ke společenské tabuizaci sexuálních témat a internalizaci genderových stereotypů je však pro mnohé jedince sexuální komunikace problematická.

Schopnost sexuální komunikace je podmíněna zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi, kterých jedinec nabývá s věkem. Herbenick et al.¹⁶ na americkém vzorku zjistili, že v mladším věku mívají ženy potíže s formulováním svých sexuálních potřeb. Takovou konverzaci často nepovažují za nutnou a domnívají se, že pokud téma otevrou, budou partnerem odmítnuty. Větší jistoty v sexuální komunikaci dosahují až kolem dvaceti pěti let, kdy zároveň získají pocit, že partnerovi na jejich potěšení záleží. Hensel et al.¹⁵ zmiňují, že si ženy s přibývajícím věkem postupně osvojují sexuální slovník a dokážou tak explicitně hovořit o sexuálních aktivitách, svých preferencích a částech vlastního genitálu. Problémy v komunikaci patří k nejčastějším stížnostem, s nimiž přicházejí páry do poraden, a předpokládá se, že hrají ústřední roli při vzniku a udržování mnoha sexuálních dysfunkcí. Například Kelly et al.¹⁹ zjistili, že anorgastické ženy mají ve svém vztahu větší komunikační potíže než ženy plně sexuálně funkční, přičemž jako obzvláště obtížnou hodnotí konverzaci o klitoridálním dráždění. O dva roky později však autoři prokázali, že páry potýkající se s anorgasmii ženy sice jsou schopny diskutovat o sexuálních tématech, nicméně se v jejich komunikaci objevuje větší míra obviňování a nižší míra vnímavosti mezi partnery.²⁰

Mallory et al.²² se ve své metaanalýze místo sexuálních potíží zaměřili na vztah mezi sexuální komunikací párů a jednotlivými sexuálními funkcemi u zdravých jedinců. Po analýze výsledků ze 48 studií vyšlo, že komunikace pozitivně souvisí s celkovou sexuální funkcí, vzrušením, lubrikací, erektilní funkcí, menší bolestí při styku, touhou a orgasmem.

V posledních letech je partnerská komunikace zkoumána v rámci Teorie vzájemné náklonnosti. Lidé se dle Floyda v rámci romantických vztahů chovají láskyplně, aby zvýšili vztahovou důvěru, blízkost a spokojenost svého partnera. Všechny tyto faktory přispívají k udržení

vztahu, což z evolučního hlediska vede k vyšší pravděpodobnosti reprodukce.¹⁰

Sexuální komunikace byla v tomto kontextu sledována v souvislosti s různými vztahovými proměnnými. Na základě další Floydovy práce¹¹ se v posledních letech dostává více pozornosti klamavým verbálním a neverbálním projevům vůči partnerovi. Ačkoli je láskyplná komunikace do jisté míry vrozená, můžeme ji i vědomě ovlivňovat – například tedy falešně projevovat lásku, ačkoli není sycena opravdovými pocity, či naopak své vřelé projevy potlačit v případech, že k druhému cítíme náklonnost. Své reálné pocity skrýváme, upravujeme a lžeme o nich i v nejbližších vztazích, a to především proto, že nechceme ranit druhého či sebe samé. Klameme-li partnera při sexuálních aktivitách, kdy dochází k největší míře sebeodhalení, mohou naše falešné projevy vyústit v osobní tenzi, která se projeví na naší, ale i partnerské spokojenosti.¹ Protipólem k takovému stavu je právě orgastická sexuální zkušenost, po které mají jedinci větší tendenci sdílet s druhým intimní informace.⁷ Otevřená a upřímná komunikace spolu s autentickým sexuálním prožitkem vede k vyšší partnerské i sexuální spokojenosti.⁶

Při orgasmu je do těla vyplavováno zvýšené množství oxytocinu, „hormonu štěstí“, který způsobuje pocity nadšení, euforie a blízkosti. Haavio-Mannila a Kontula,¹⁴ ale i Frederick et al.¹² ve svých výzkumech dokázali, že právě častější dosahování orgasmu je jedním z možných prediktorů sexuální spokojenosti. Důležité je však zmínit, že ačkoli orgasmus zlepšuje sexuální zážitek, není jeho dosahování nutnou podmínkou partnerské sexuální spokojenosti.³⁵

Jedním ze způsobů, jak partnerovi projevovat náklonnost, může být právě simulace orgasmu. Ačkoli toto klamavé chování někdy svědčí o základních vztahových problémech, může být zároveň považováno za formu láskyplné komunikace, pokud je motivováno přáním, aby se partner cítil milovaný, oceňovaný či sexuálně kompetentní. Denes et al.⁷ zkoumali souvislosti mezi autenticitou orgasmu a ukazateli kvality vztahu – důvěrou, blízkostí a oddaností. Ukázalo se, že ti, kteří předstírali orgasmus, vykazovali těchto kvalit sice méně než orgastičtí jedinci, ale zároveň více než ti, kteří vyvrcholení vůbec nedosáhli a ani ho nepředstírali. Z výše zmíněných poznatků vyplývá, že předstírání orgasmu může mít na partnerský vztah různý vliv dle toho, čím je toto chování motivováno.

V posledním desetiletí byla simulace orgasmu zkoumána v souvislosti se sexuální spokojeností ve dvou studiích. Autorky Séguin a Milhausen²⁹ u mužů ve věku 18–29 let zjistily, že simulace vyvrcholení z důvodu, že muže jeho partnerka či aktuální sexuální aktivita nevzrušovaly, souvisela se vztahovou a sexuální nespokojeností. Autorky sice zmiňují i motivy související se spokojeností, nicméně ty vysvětlují jen malou část rozptylu.

Herbenick et al.¹⁶ se zabývali sexuální spokojeností, komunikací a motivy k předstírání orgasmu u žen. Z celkového vzorku 1008 žen více než polovina uvedla, že ač by si s partnerem o sexu přály komunikovat, nečiní tak. Tyto respondentky se sexuální komunikací cíleně vyhýbají, protože v nich vyvolává pocit trapnosti, není jim příjemné zacházet do detailů a nechtějí ranit city partnera. U žen předstírajících orgasmus se navíc opakovala

obava, že při komunikaci svých potřeb budou považovány za nenormální. Tyto účastnice také častěji uváděly, že se s partnerem stydí o sexu mluvit explicitním způsobem, nedokážou před partnerem používat slova jako „klitoris“ ani mluvit o tom, co je při aktu vzrušuje. Ženy, kterým nebyly podobné konverzace příjemné nebo měly pocit, že se o jejich potěšení partner nezajímá, uváděly nižší sexuální spokojenost. Naopak jako spokojené se jevíly ženy, které s druhým dokázaly hovořit i o částech svého genitálu. Autoři tedy potvrdili svou hypotézu, že otevřenější sexuální komunikace přispívá k větší sexuální spokojenosti, což zároveň může být preventivním faktorem před potřebou předstírat orgasmus.

ZÁVĚR

Detabuizace tématu simulace orgasmu a poskytnutí ucelených informací o tomto fenoménu mohou přispět ke zkvalitnění sexuálního života mužů i žen. Zjištěné poznatky mohou pomoci laikům pochopit širší souvislosti tohoto fenoménu a klinickým pracovníkům vybrat vhodný druh intervence při léčbě orgastických dysfunkcí. Budoucí výzkum by pak měl být zaměřen na zjištění

souvislosti předstírání vyvrcholení s partnerskou spokojeností, komunikací a typem citové vazby v dospělosti.

Pro sexuologickou praxi bude důležité odhalit i souvislost simulace orgasmu s konkrétní sexuální aktivitou, typem vztahu, sexuální historií a orgastickou funkcí jedince. Při anorgasmii je především nezbytné rozlišení důvodů této poruchy, tedy zda je její etiologie organická, nebo psychogenní. Toto rozlišení je, zvláště v případech mužů (u žen je anorgasmie mnohem častější, ale málokdy organického původu), potřebné i proto, že anorgasmie a anejakulace je u nich nejčastěji neurogenní etiologie nebo je následkem chirurgického zákroku. V těchto případech pak vysvětlení anorgasmie jako důsledku nemoci či operace stačí často k tomu, že partnerka pochopí situaci, a není pak důvod, aby muž dál předstíral orgasmus. Důvodem anorgasmie však může u obou pohlaví být i příčina psychogenní – například homosexuální nebo parafilní orientace, kde partner/ka není apetovaný objekt, ztráta zájmu o partnera/ku nebo komunikační problémy v páru. Diagnostika a terapie dysfunkce je pak v těchto případech založená na sexuologické nebo psychologické intervenci. Předstírání orgasmu v partnerském vztahu se tak stává důležitým symptomem, jehož rozbor vede k hlubšímu poznání kvality partnerského vztahu.

LITERATURA

- Bennett M, Denes A. Lying in Bed: An Analysis of Deceptive Affectionate Messages During Sexual Activity in Young Adults' Romantic Relationships. *Communication Quarterly* 2019; 67 (2): 140–157.
- Brewer G, Hendrie C. Evidence to Suggest that Copulatory Vocalizations in Women Are Not a Reflexive Consequence of Orgasm. *Archives of Sexual Behavior* 2011; 40 (3): 559–564.
- Cooper EB, Fenigstein A, Fauber RL. The faking orgasm scale for women: Psychometric properties. *Archives of Sexual Behavior* 2014; 43 (3): 423–435.
- Darling CA, Davidson JK. Enhancing relationships: Understanding the feminine mystique of pretending orgasm. *Journal of Sex & Marital Therapy* 1986; 12 (3): 182–196.
- Davis D, Shaver P, Vernon M. Attachment Style and Subjective Motivations for Sex. *Personality & Social Psychology Bulletin* 2004; 30 (8): 1076–1090.
- Denes A. Toward a Post-Sex Disclosure Model: Exploring the Associations Among Orgasm, Self-Disclosure, and Relationship Satisfaction. *Communication Research* 2018; 45 (3): 297–318.
- Denes A, Horan SM, Bennett M. "Faking it" and affectionate communication: Exploring the authenticity of orgasm and relational quality indicators. *Personality and Individual Differences* 2019; 151 (1): 1–10.
- Dove NL, Wiederman MW. Cognitive distraction and women's sexual functioning. *Journal of Sex & Marital Therapy* 2000; 26 (1): 67–78.
- Fifková H. Erotické představy ženy. Praha, Mladá fronta 2005.
- Floyd K. Human affection exchange V: Attributes of the highly affectionate. *Communication Quarterly* 2002; 50 (2): 135–152.
- Floyd K. Communicating affection: Interpersonal behavior and social context. Cambridge University Press 2006.
- Frederick DA, Lever J, Gillespie BJ, Garcia JR. What Keeps Passion Alive? Sexual Satisfaction Is Associated With Sexual Communication, Mood Setting, Sexual Variety, Oral Sex, Orgasm, and Sex Frequency in a National U.S. Study. *Journal of Sex Research* 2017; 54 (2): 186–201.
- Goodman DL, Gillath O, Haj-Mohamadi P. Development and Validation of the Pretending Orgasm Reasons Measure. *Archives of Sexual Behavior* 2017; 46 (7): 1973–1991.
- Haavio-Mannila E, Kontula O. Correlates of Increased Sexual Satisfaction. *Archives of Sexual Behavior* 1997; 26 (4): 399–419.
- Hensel DJ, Fortenberry JD, O'Sullivan LF, Orr DP. The developmental association of sexual self-concept with sexual behavior among adolescent women. *Journal of Adolescence* 2011; 34 (4): 675–684.
- Herbenick D, Eastman-Mueller H, Fu T.-C, Dodge B, Ponander K, Sanders S. Women's Sexual Satisfaction, Communication, and Reasons for (No Longer) Faking Orgasm: Findings from a U.S. Probability Sample. *Archives of Sexual Behavior* 2019; 48 (8): 2461–2472.
- Hevesi K, Horvath Z, Sal D, Miklos E, Rowland DL. Faking Orgasm: Relationship to Orgasmic Problems and Relationship Type in Heterosexual Women. *Sexual Medicine* 2021; 9 (5): 10419.
- Kaighobadi F, Shackelford TK, Weekes-Shackelford VA. Do Women Pretend Orgasm to Retain a Mate? *Archives of Sexual Behavior* 2012; 41 (5): 1121–1125.
- Kelly MP, Strassberg DS, Turner CM. Communication and associated relationship issues in female anorgasmia. *Journal of Sex & Marital Therapy* 2004; 30 (4): 263–276.
- Kelly MP, Strassberg DS, Turner CM. Behavioral Assessment of Couples' Communication in Female Orgasmic Disorder. *Journal of Sex & Marital Therapy* 2006; 32 (2): 81–95.
- Mallory AB. Dimensions of Couples' Sexual Communication, Relationship Satisfaction, and Sexual Satisfaction: A Meta-Analysis. *Journal of Family Psychology* 2022; 36 (3): 358–371.
- Mallory A, Stanton A, Handy A. Couples' Sexual Communication and Dimensions of Sexual Function: A Meta-Analysis. *Journal of Sex Research* 2019; 56 (7): 882–898.
- McCoy MG, Welling LLM, Shackelford TK. Development and initial psychometric assessment of the reasons for pretending orgasm inventory. *Evolutionary Psychology* 2015; 13 (1): 129–139.

24. Morgentaler A. Why men fake it: The totally unexpected truth about men and sex. Henry Holt and Co. 2013.
25. Muehlenhard CL, Shippee SK. Men's and women's reports of pretending orgasm. *Journal of Sex Research* 2010; 47 (6): 552–567.
26. Pastor Z. *Sexualita ženy*. Praha, Grada 2007.
27. Roberts C, Kippax S, Waldby C, Crawford J. Faking it: The Story of "Ohh!". *Women's Studies International Forum* 1995; 18 (5): 523–532.
28. Roels R, Janssen E. Sexual and Relationship Satisfaction in Young, Heterosexual Couples: The Role of Sexual Frequency and Sexual Communication. *Journal of Sexual Medicine* 2020; 17 (9): 1643–1652.
29. Séguin LJ, Milhausen RR. Not all fakes are created equal: Examining the relationships between men's motives for pretending orgasm and levels of sexual desire, and relationship and sexual satisfaction. *Sexual and Relationship Therapy* 2016; 31 (2): 159–175.
30. Séguin L, Milhausen R, Kukkonen T. The development and validation of the motives for feigning orgasms scale. *The Canadian Journal of Human Sexuality* 2015; 24 (1): 31–48.
31. Shackelford TK, Weekes-Shackelford VA, LeBlanc GJ, Bleske AL, Euler HA, Hoier S. Female coital orgasm and male attractiveness. *Human Nature* 2000; 11 (3): 299–306.
32. Weiss P, Zvěřina J. *Sexuální chování obyvatelstva ČR 5*. CegeDim 2014.
33. Wiederman MW. Pretending orgasm during sexual intercourse: Correlates in a sample of young adult women. *Journal of Sex & Marital Therapy* 1997; 23 (2): 131–139.
34. Zilbergeld B. *The New Male Sexuality* (Revised edition). Bantam 1999.
35. Zvěřina J. *Sexuální dysfunkce*. In Petr Weiss (ed) *Sexuologie*. Praha, Grada 2010.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

s potěšením Vám oznamujeme, že ve dnech **14.–17. června 2023 se bude v Luhačovicích konat výroční XX. celostátní konference biologické psychiatrie s mezinárodní účastí.**

Veškeré potřebné informace jsou na webových stránkách kongresu <http://www.kongres-luhacovice.cz/>.

Do 31. 3. 2023 je možno se hlásit k aktivní účasti (symposium, přednáška nezařazená do sympozia, poster, workshop) na adresu hosak@lfhk.cuni.cz.

Budeme se těšit na Vaši účast na kongresu.

*Výbor Společnosti pro biologickou psychiatrii
Výbor Sekce biologické psychiatrie PS ČLS JEP*